

Keskkonnaministeerium
Narva mnt 7 a
15172 Tallinn

Tartus, 29. augustil 2005.a.

Määruse eelnõu kooskõlastamine

Oleme saanud Keskkonnaministeeriumilt tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks keskkonnaministri määruse „Keskkonnamõju hindamise aruande kvaliteedi ja keskkonnamõju hindamise menetluse kontrollimise kord“ (kirjaga 08.08.2005 nr 13-3-1/7305-2, mis jõudis Eestimaa Looduse Fondini 15.08.05).

Täname võimaluse eest arvamust avaldada, ning esitame määruse eelnõule alljärgnevad kommentaarid ja küsimused:

1. Leiame, et KMH menetlusnõuete järgimise ja KMH aruande kvaliteedi kontrollimise nõuete täpsustamine on igati tänuväärne ning määruse eelnõu puhul on tegemist õigustatud ja vajaliku õigusaktiga. Loodame, et Keskkonnaministeeriumil jätkub sellise täpsusastmega kontrolli teostamiseks piisavalt ressursse, ning et tulemuseks on KMH läbiviimise kvaliteedi paranemine.
2. KMH menetlusnõuete järgimise hindamise osa (määruse eelnõu lisa 1) on määruse eelnõus meie hinnangul asjakohane ja piisav. Osade küsimuste puhul tekkis siiski küsimus, kas hindaja peab jälgima ka sisulist külge – eriti tabelis punktidenä 6.2, 6.3 ja 6.4 esitatud küsimuste osas, mis puudutavad hinnangu andmist sellele, kuidas on käsitletud KMH menetluse käigus esitatud ettepanekuid ja vastuväiteid – määrusest ei ilmne, kas kontrollida tuleb ainult ettepanekutele ja vastuväidetele vastamise fakti, või ka seda, kas ettepanekutele ja vastuväidetele on sisuliselt vastatud (või neid sisuliselt arvestatud). Praktikas on tihti tekkinud olukord, kus ettepanek jäetakse arvestamata ning vormiliselt sellele vastatakse, kuid sisuliselt ettepaneku arvestamata jätmist ei põhjendata või ei ole selgitus asjakohane – seega oleks kontrolli teostamine ka selles osas vajalik.
3. Määruse eelnõu lisa 2 – keskkonnamõju hindamise aruande kvaliteedi hindamise kontrolllehed – puhul tekib esimesena küsimus tabeli kolmanda veeru päise sõnastus – „A: kas küsimus on asjakohane.“ Sõnastus tekitab pisut arusaamatust, sest jääb ebaselgeks, kas mõeldud on hinnangu andmist sellele, kas esitatud küsimuse käsitlust tuleb

kvaliteedikontrolli raames hinnata (st kas konkreetne küsimus üldse aruandele kohaldub) või peab kvaliteedikontroll hindama, kas küsimust on aruandes käsitletud asjakohaselt.

4. Eelnõu lisa 2 puhul tekkis tabelis 3 (kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega kaasneva võimaliku keskkonnamõju prognoosimine) toodud probleemiasetusega seoses küsimus, mida peetakse silmas mõju 'mõõtmise' all – osad mõjud on kindlasti otseselt mõõdetavad (müra, välisõhu kvaliteet teatud juhtudel jne), kuid osade teemade puhul on mõõdetavus küsitav (näiteks mõju Natura ala kaitse-eesmärgile, kultuuripärandile). Milline erinevus on selles kontekstis mõjude kirjeldamisel ja mõõtmisel?
5. Teeme ettepaneku lisada määrusele säte, mis reguleeriks hindamise tulemusena saadud info käitlemist – vastav info võiks olla avalik ning see võiks olla avalikkusele kättesaadav nii konkreetse KMH aruandega seonduvalt kui ka statistiliste meetodite abil kokkuvõetuna. Üldisemad kokkuvõtted võimaldaksid saada suures plaanis ülevaadet KMH aruannete kvaliteedi tasemest, mis vähemalt keskkonnaorganisatsioonidel hetkel puudub (meile teadaolevalt peaks Keskkonnaministeerium olema kogunud andmeid KMH aruannete kvaliteedi kohta, kuid seni ei ole meile vastavaid kokkuvõtteid väljastatud, nii et meile on teadmata, kas sellised kokkuvõtted on koostatud ning kas need on nüüdseks ka avalikkusele kättesaadavad.) Määruses sisalduv regulatsioon hindamise tulemuste kohta võimaldaks anda avalikkusele signaali sellest, et neil on võimalik selle infoga tutvuda, ning parandaks sellest aspektist lähtuvalt keskkonnainfo kättesaadavust.

Lisaks avalikkusele oleks mõistlik, kui kvaliteedikontrolli tulemusena saadud teave oleks edastatud ka KMH litsentsikomisjonile, kellel tööks oleks see info vägagi vajalik. Kokkuvõtvad raportid võimaldaksid kaardistada ka suuremaid probleeme ja määratleda vajadust seadusandluse või haldussüsteemi muutmiseks. Leiame, et oleks mõistlik kaaluda litsentsikomisjoni rolli laiendamiseks KMH kvaliteedi üldküsimuste osas (juhul, kui komisjoni pädevuspiirid hetkel vastavaid tegevusi ellu viia ei võimalda).

Lugupidamisega,

Kärt Vaarmari
Eestimaa Looduse Fond – Eesti Keskkonnaühenduste Koja eesistuja

Koostajad:
Kärt Vaarmari (Eestimaa Looduse Fond), Liis Keerberg (Eesti Roheline Liikumine)